

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 13 lutego 2025 r.

Poz. 888

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NK-II.4131.26.2025.AB WOJEWODY PODLASKIEGO

z dnia 12 lutego 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.),

stwierdzam nieważność

§ 1 pkt 1 w części dotyczącej zwrotu: „(bez usprawiedliwienia)” uchwały Nr 8.41.2025 Rady Gminy Dubicze Cerkiewne z dnia 14 stycznia 2025 r. w sprawie zmiany zasad ustalenia wysokości i zasad wypłacania diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych sołtysom.

UZASADNIENIE

W dniu 14 stycznia 2025 r. Rada Gminy Dubicze Cerkiewne podjęła uchwałę Nr 8.41.2025, która wpłynęła do organu nadzoru w dniu 16 stycznia 2025 r. i z urzędu poddana została kontroli legalności.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, w związku z czym w dniu 6 lutego 2025 r. wszczęte zostało postępowanie nadzorcze. Zgodnie bowiem z art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, uchwała organu gminy sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jej doręczenia organowi nadzoru.

W ocenie organu nadzoru część postanowień uchwały podjęta została z istotnym naruszeniem art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, poprzez nieuprawnione przyjęcie, iż do otrzymania diety wystarczające jest „usprawiedliwienie” niewykonywania obowiązków związanych z pełnieniem funkcji sołtysa.

W § 1 pkt 1 uchwały Rada Gminy postanowiła: „W uchwale Nr 7.33.2024 Rady Gminy Dubicze Cerkiewne z dnia 02 grudnia 2024 roku w sprawie zasad ustalenia wysokości i zasad wypłacania diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych sołtysom (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2024 r. poz. 5609):

- 1) w § 1 dodaje się ustęp 5 w brzmieniu: „W przypadku braku możliwości organizowania i uczestnictwa sołtysa (bez usprawiedliwienia) w zebraniach wiejskich, dieta zostaje pomniejszona o 50%”.

W ocenie organu nadzoru powyższy przepis w części dotyczącej zwrotu: „bez usprawiedliwienia” w sposób istotny narusza art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, bowiem umożliwia sołtysom otrzymanie diety również w sytuacji, gdy nie wykonują swoich obowiązków, o ile usprawiedliwią swój brak aktywności.

Jak stanowi art. 37b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) rada gminy może ustanowić zasady, na jakich przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej będzie przysługiwała dieta oraz zwrot kosztów podróży służbowej.

Należy zauważyć, że dietę, o której mowa w ww. przepisie ustawy, należy rozumieć jako zwrot kosztów związanych z pełnieniem funkcji. Jej istota sprowadza się do wyrównywania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem wskazanej funkcji (np.: do rekompensaty zarobków utraconych wskutek pełnienia tej funkcji oraz kosztów poniesionych w związku z wykonywaniem tej funkcji). Skoro więc dieta sprowadza się

do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji sołtysa, to osoba pełniąca funkcję sołtysa zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem tej funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą. Dieta jest bowiem ekwiwalentem za utracone korzyści w związku z wykonywaniem funkcji sołtysa, a nie za samo piastowanie tejże funkcji. Dieta nie jest świadczeniem pracowniczym (por. wyrok WSA w Opolu z dnia 17 listopada 2020 r. sygn. akt II SA/Op 217/20).

Przenosząc powyższe na grunt analizowanej uchwały należy stwierdzić, że jeżeli sołtys nie wykonuje obowiązków związanych z organizowaniem i uczestniczeniem w zebraniach wiejskich nie ponosi z tego tytułu żadnych kosztów, a zatem nie powinien otrzymać diety, chyba że w tym czasie wykonywałby inne obowiązki związane z pełnieniem funkcji sołtysa.

„Usprawiedliwienie” niewykonywania obowiązków związanych z pełnieniem funkcji sołtysa nie może być zatem podstawą do otrzymania diety. Należy przy tym zwrócić uwagę, że Rada Gminy w żaden sposób nie zdefiniowała, co należy rozumieć przez nieobecność „usprawiedliwioną”, pozostawiając w tym zakresie całkowitą swobodę przy ustalaniu czy nieobecność sołtysa rzeczywiście była usprawiedliwiona.

Tak przyjęta konstrukcja przepisów uchwały sprawia, że dieta traci charakter rekompensacyjny, a przyjmuje charakter stałego, miesięcznego wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji (por. wyrok WSA w Gliwicach z 20 kwietnia 2022 r., sygn. akt III SA/Gl 275/22; wyrok WSA w Poznaniu z dnia 23 października 2019 r., sygn. akt II SA/Po 555/19), co stanowi istotne naruszenie art. 37b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

Biorąc pod uwagę powyższe, zachodzi konieczność stwierdzenia nieważności § 1 pkt 1 uchwały w części dotyczącej zwrotu: „(bez usprawiedliwienia)”. Mając na względzie powyższe, orzeczono jak na wstępie.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. Wojewody Podlaskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Urszula Matusiewicz-Jasińska